




โรงพยาบาลภัคดีชุมพล ชัยภูมิ
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ SP-PCT-02 Rev 00
เรื่อง การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ
(Psychosocial clinic)

	ชื่อ/สกุล หรือคณะกรรมการ/ทีม	วัน/เดือน/ปี
จัดทำโดย	งานสุขภาพจิต	กุมภาพันธ์ 2557
ทบทวนโดย		
อนุมัติโดย	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ภัคดีชุมพล	(นพ.วิจิต รุ่งพุทธิกุล)


 โรงพยาบาลภักดีชุมพล		หน้าที 2/7
ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00		แก้ไขครั้งที่ 00
เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคม จิตใจ (Psychosocial clinic)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : แพทย์ NCD/PCU/ER/LR/IPD/OPD	วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557
ผู้เรียบเรียง : งานสุขภาพจิต		ผู้อนุมัติ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลภักดีชุมพล

สารบัญ

ตอนที่	หัวข้อ
1.0	วัตถุประสงค์
2.0	ขอบข่าย
3.0	คำนิยามศัพท์
4.0	เอกสารอ้างอิง
5.0	นโยบาย
6.0	ความรับผิดชอบ
7.0	วิธีปฏิบัติ
8.0	เครื่องชี้วัดคุณภาพ
9.0	ภาคผนวก

บันทึกการประกาศใช้

ฉบับที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	แก้ไขโดย	อนุมัติโดย
1	กุมภาพันธ์ 2557	ฉบับใหม่		ผู้อำนวยการ โรงพยาบาล

 <p style="text-align: center;">โรงพยาบาลภักดีชุมพล</p>	<p>หน้าที่ 3/7</p>
<p>ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00</p>	<p>แก้ไขครั้งที่ 00</p>
<p>เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic)</p>	<p>วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557</p>

1.0 วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อให้กลุ่มที่เสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิตในทุกวัย ได้แก่ ปัญหาท้องไม่พร้อมในวัยรุ่น/ความรุนแรงในวัยรุ่น/ปัญหาครอบครัว/ปัญหาการติดสารเสพติด/สุรา/ปัญหาโรคซึมเศร้าในวัยต่าง ๆ ได้รับการบำบัดทางจิตใจและดูแลช่วยเหลือแบบองค์รวม
- 2.เพื่อให้ผู้ป่วย/ผู้รับบริการในคลินิกโรคเรื้อรังและคลินิกพิเศษต่างๆ ได้รับการดูแลแบบองค์รวม
- 3.เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้รับการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข

2.0 ขอบข่าย

- 1.ให้บริการดูแลทางสังคม จิตใจในคลินิกเช่นผู้ป่วย/ผู้รับบริการ กลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาสุขภาพจิต / ผู้รับบริการที่ส่งต่อจากคลินิกอื่น ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเรื่องเพศ ปัญหาท้องไม่พร้อม ปัญหาการติดสารเสพติด ปัญหาโรคซึมเศร้า ปัญหาโรคเครียด มาขอรับคำปรึกษาในการตรวจเลือดโรคเอดส์ เตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน
- 2.ให้บริการดูแลทางสังคม จิตใจที่ผสมผสานไปกับคลินิกหรือบริการอื่นๆ ในโรงพยาบาลเช่นการให้คำปรึกษาเรื่องความเครียดแก่หญิงตั้งครรภ์ในคลินิก ANC การดูแลทางสังคม จิตใจกลุ่มผู้ป่วยในคลินิก NCD/การดูแลกลุ่มเด็กใน Well Baby clinic การดูแลกลุ่มผู้ป่วยในหอผู้ป่วยใน เป็นต้น
- 3.ให้บริการดูแลทางสังคม จิตใจในชุมชนเช่น การออกหน่วยให้คำปรึกษาในยามวิกฤต/ภัยพิบัติ การเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างความตระหนักให้ความรู้ด้านสุขภาพจิตแก่คนในชุมชน แคนนำอาสาสมัครสาธารณสุข การประสานกับชุมชนเพื่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในชุมชน เป็นต้น

3.0 คำนิยามศัพท์ การดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial I care)หมายถึงการดูแลทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของผู้ป่วย/ผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้ป่วย/ผู้รับบริการเกิดความเข้าใจในปัญหาหรือภาวะโรคและมีแนวทางการปรับตัวต่อปัญหาหรือความเจ็บป่วย การดูแลทางสังคมจิตใจยังรวมถึงการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตแก่บุคคลทั่วไป โดยใช้การสื่อสาร การสนับสนุนทางสังคมและการสร้างสัมพันธภาพเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการ



โรงพยาบาลภักดีชุมพล

หน้าที่ 4/7

ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00

แก้ไขครั้งที่ 00

เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic)

วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557

คลินิกให้การดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic) หมายถึง ศูนย์หรือหน่วยที่ให้บริการปรึกษา หรือศูนย์ให้คำปรึกษาคุณภาพที่ให้ความช่วยเหลือทางสังคม จิตใจ มีโครงสร้างประกอบด้วย สถานที่ ให้บริการและบุคลากรที่มีความรู้ ให้การปรึกษา ให้บริการกับบุคคลทุกกลุ่มวัยทั้งในและนอกโรงพยาบาล โดยครอบคลุมถึงการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพตามค่านิยมขององค์การอนามัยโลก เพื่อนำไปสู่คุณภาพที่ดีขึ้นทางด้านจิตใจและสังคมของประชาชน

4.0 เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข คู่มือแนวทางการดูแลทางสังคมจิตใจสำหรับ รพช. รพท. รพศ. ปี 2556 นนทบุรี

5.0 นโยบาย ผู้รับบริการทั่วไปและผู้มีปัญหาสุขภาพจิตได้รับการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial care) ตามมาตรฐาน

6.0 ความรับผิดชอบ

- แพทย์ ตรวจรักษา วินิจฉัย ส่งต่อ
 - พยาบาลทุกจุดบริการ คัดกรอง ส่งต่อ Psychosocial care นัดหมาย
 - พยาบาลสุขภาพจิตให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ (Psychosocial care) ส่งต่อพบแพทย์
- ประสานงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามดูแลต่อเนื่อง เยี่ยมบ้าน รวบรวมและบันทึกข้อมูล

7.0 วิธีปฏิบัติ

- 1.เมื่อมีผู้รับบริการ/ผู้ป่วยจากหน่วยบริการต่าง ๆ เช่น แผนกผู้ป่วยนอก แผนกห้องฉุกเฉิน คลินิก เรื้อรัง หอผู้ป่วยในหรือผู้รับบริการมาเอง พยาบาลสุขภาพจิตศึกษาข้อมูลจากแฟ้มประวัติ ประเมิน 2Q,9Q,8Q แบบประเมินความเครียด,การประเมินสภาพจิต เพื่อรวบรวมข้อมูล



โรงพยาบาลภักดีชุมพล

หน้าที่ 5/7

ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00

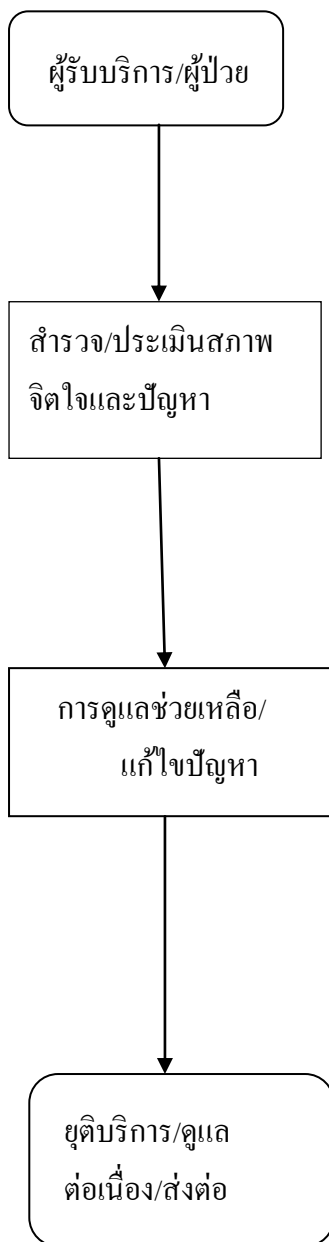
แก้ไขครั้งที่ 00

เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic)

วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557

2. พยาบาลสุขภาพจิตให้คำปรึกษาตามรูปแบบดังนี้

กระบวนการให้คำปรึกษา



ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. สำรวจ/ประเมินสภาพจิตใจและปัญหา

- สร้างสัมพันธภาพ
- ประเมินสภาพจิตใจ/อารมณ์ด้วยการสังเกตและการพูดคุยเช่น
คุณรู้สึกอย่างไรกับการเจ็บป่วย/ปัญหาของคุณ
- เปิดโอกาสให้ได้ระบายความรู้สึก
- สำรวจรายละเอียดของปัญหาเพื่อทำความเข้าใจสาเหตุของ
ปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ

2. การดูแลช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหา

- ใช้ทักษะในการวางแผนแก้ไขปัญหาลักษณะของผู้มารับ
บริการ เช่น :ขาดข้อมูล ให้ข้อมูลที่จำเป็น
:ตัดสินใจเลือกไม่ได้ ให้เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของ
ทางเลือกแต่ละทาง
:ขาดกำลังใจ ให้กำลังใจ เสริมศักยภาพ
:ถึงทางตัน/ไม่รู้แนวทาง ให้แนวทาง /ทางเลือก
(ผู้รับบริการ ตัดสินใจเอง)

3. ยุติบริการ/ดูแลต่อเนื่อง/ส่งต่อ

- ยุติบริการเมื่อผู้รับบริการสามารถแก้ไขปัญหา/ไม่มีปัญหา
ทาง อารมณ์และจิตใจ
- ดูแลต่อเนื่อง ในกรณีที่ผู้รับบริการยังมีปัญหาที่ต้องได้รับการ
ช่วยเหลือต่อ ผู้ให้การปรึกษาคควรนัดหมายครั้งต่อไป
- ส่งต่อ ในกรณีที่ผู้รับบริการควรได้รับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญ
หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง



โรงพยาบาลภักดีชุมพล

หน้าที่ 6/7

ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00

แก้ไขครั้งที่ 00

เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic)

วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557

3. ประเมินว่ามีปัญหาทางสังคมหรือไม่ ถ้ามีประสานแหล่งให้ความช่วยเหลือการสนับสนุนทางสังคม การประสานและให้ข้อมูลแหล่งสนับสนุนต่าง ๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านกฎหมาย ด้านสวัสดิการที่เอื้อต่อการช่วยเหลือผู้รับบริการได้อย่างครอบคลุม รวมทั้งให้ผู้รับบริการได้รับบริการเฉพาะทางสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเต็มที่


4. ประเมินปัญหาด้านจิตใจ ให้การดูแลตามปัญหาที่พบ

การให้บริการทางสังคมจิตใจคือการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการด้วยการใช้ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยมีจุดมุ่งหมายของการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการได้สำรวจและทำความเข้าใจปัญหาความต้องการของตนเอง และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การให้คำปรึกษาแบบป้องกัน(Prevention counseling) หมายถึงการให้คำปรึกษาเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญถึงความสำคัญของสุขภาพจิตและพฤติกรรมสุขภาพ หลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมเสี่ยงและวางแผนร่วมกันกับผู้รับบริการเพื่อหาวิธีการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มักใช้กับผู้รับบริการที่ยังไม่ตระหนักว่าตนเองมีปัญหาสุขภาพจิตและขาดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ผู้ที่ดื่มสุรา ดินทุหรี แต่คิดว่าตนเองยังทำงานได้ ยังไม่มีปัญหาสุขภาพ เทคนิคการให้คำปรึกษาประเภทนี้ได้แก่ Brief Advice(BA) Brief intervention(BI)Motivation Counseling(MC)

2. การให้คำปรึกษาแบบประคับประคอง(Supportive counseling) หมายถึงการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาทางอารมณ์ จิตใจและปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ มักใช้กับผู้รับบริการที่ตระหนักว่าตนเองมีปัญหาสุขภาพจิตและมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหา แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือและกำลังใจ โดยสำรวจความรู้สึก เปิดโอกาสให้ระบาย ใช้เทคนิคเฉพาะทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหาด้วยการดึงศักยภาพของผู้รับบริการมาร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งนี้ผู้ให้บริการจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาเฉพาะทาง เช่น ความคิดและพฤติกรรมบำบัด(Cognitive Behavioral therapy:CBT)การให้คำปรึกษาครอบครัว(Family Counseling) จิตบำบัดแนวพุทธ(Buddhist counseling) เป็นต้น

3. การผสมผสานการดูแลทางสังคม จิตใจร่วมกับการบริการสุขภาพในด้านอื่น ๆ เช่นสุขภาพจิตศึกษา คือการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการ/ญาติ ประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่

 <p style="text-align: center;">โรงพยาบาลภักดีชุมพล</p>	<p>หน้าที่ 7/7</p>
<p>ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ SP-PCT-02 Rev 00</p>	<p>แก้ไขครั้งที่ 00</p>
<p>เรื่อง : การให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจ(Psychosocial clinic)</p>	<p>วันที่เริ่มใช้ กุมภาพันธ์ 2557</p>

ถูกต้องและมีทักษะที่จำเป็นในการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพจิตตนเอง ผู้ใกล้ชิดและสังคม ชุมชนโดยมีรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้สุขภาพจิตศึกษาแบบรายบุคคล รายกลุ่ม การจัดกลุ่มช่วยเหลือกันเอง(Self help Group) การรณรงค์ การจัดนิทรรศการ การให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ

5.ส่งพบแพทย์และ/หรือปรึกษาแพทย์ ในกรณีที่แพทย์ส่งมาพบหรือประเมินแล้วพบว่าอาการรุนแรงเพื่อให้แพทย์วินิจฉัยและรักษาต่อไป

6.ประเมินอาการว่าดีขึ้นหรือไม่ หากอาการรุนแรงเกินขอบเขต รพช. พิจารณาส่งต่อ รพท./รพศ ได้รับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญ

7.ติดตามผล/การเยี่ยมบ้าน หมายถึง การเยี่ยมผู้รับบริการที่บ้าน เพื่อประเมินผู้รับบริการและสิ่งแวดล้อม ติดตามผลการรักษา ให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเมื่อผู้รับบริการกลับไปบ้านหรือติดตามทางโทรศัพท์

8.รวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกลงโปรแกรม HOSxP

8.0 เครื่องชี้วัด

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศูนย์ให้คำปรึกษา(Psychosocial clinic)ที่มีคุณภาพและเชื่อมโยงกับระบบช่วยเหลือ

ผังการไหลการให้บริการดูแลทางสังคมจิตใจในโรงพยาบาลกักตุนผู้ติดเชื้อ

